

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

LBY- 4101- 09-11/2012
P/12/131

Bydgoszcz, dnia września 2012 r.

Pan
Marek Pruś
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Inowrocławiu

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Inowrocławiu, zwanej dalej „Powiatową Stacją” lub „PSSE”, kontrolę w zakresie sprawowania przez Państwową Inspekcję Sanitarną (zwaną dalej „Inspekcją”) bieżącego nadzoru sanitarnego w latach 2011-2012.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym 28 sierpnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Inspektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Powiatowej Stacji w zakresie objętym kontrolą, mimo stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

1. W roku 2011 stan bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu inowrocławskiego, w większości obszarów pozostających pod nadzorem PSSE utrzymał się na poziomie zbliżonym do 2010 r. Zapadalność na większość chorób zakaźnych w 2011 r. występowała na niższym lub porównywalnym do roku 2010 poziomie. Wzrost zachorowań na grypę, schorzenia grypopodobne i ospę wietrzną wynikał z naturalnego cyklu epidemiologicznego tych chorób. W 2011 r. wśród obiektów użyteczności publicznej nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego stwierdzono jedynie w zakładach fryzjerskich. Stan zabezpieczeń przeciwepidemicznych stosowanych w sanatoriach podległych nadzorowi nie budził zastrzeżeń. Zadowalający był też stan techniczny 97% placówek oświatowo-wychowawczych.

2. PSSE jest jednostką budżetową finansowaną z budżetu państwa, w stosunku do której uprawnienia podmiotu tworzącego posiada Wojewoda Kujawsko-Pomorski. Środki finansowe, którymi dysponowała Powiatowa Stacja nie zaspakajały w pełni jej potrzeb, szczególnie w zakresie wydatków inwestycyjnych, na które, zarówno na lata 2011 jak i 2012 nie przeznaczono w budżecie żadnej kwoty. Większość elementów zewnętrznych budynku zajmowanego przez PSSE przy Placu Klasztornym 4 w Inowrocławiu, narażonych na szkodliwe działanie

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

czynników atmosferycznych, znajdowała się w złym stanie technicznym, powodując przyspieszoną ich degradację. Powiatowa Stacja zapotrzebowanie na środki związane z remontem tego budynku zgłaszała w 2011 przedstawiając jednocześnie związane z tym koszty, jednak Wojewoda Kujawsko-Pomorski nie zapewnił w planie wydatków PSSE na 2012 rok środków na realizację ww. zadania.

3. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skuteczność działań Powiatowej Stacji w badanym okresie, w tym m.in. kontrolę przestrzegania na podległym obszarze działania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie: higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku; nadzoru nad obiektami komunalnymi; prewencji chorób zawodowych oraz higieny dzieci i młodzieży.

Ogółem w latach 2011-2012 (I kwartał) w wymienionych obszarach przeprowadzono 3.402 kontrole, wykonano 2862 badania, wydano 735 decyzji merytorycznych, 591 decyzji płatniczych oraz nałożono 79 mandatów na łączną kwotę 19.450 zł.

W Powiatowej Stacji przyjęto rozwiązania organizacyjne, mające zapewnić właściwą realizację podstawowych zadań Inspekcji, związanych ze sprawowaniem bieżącego nadzoru sanitarnego. Kwalifikacje Powiatowego Inspektora i pracowników PSSE spełniały wymogi art. 13 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej² oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych na poszczególnych stanowiskach pracy w stacji sanitarno-epidemiologicznej³.

PSSE posiadała wiedzę, co do ilości podmiotów objętych ustawowym bieżącym nadzorem sanitarnym. Wprowadzono system monitorowania obiektów objętych nadzorem zapewniający szybki dostęp do informacji o przeprowadzonych kontrolach, wydanych zaleceniach i ich realizacji.

Podstawą planowania działalności kontrolnej były m.in. wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy (PWIS). Choć w Planach zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji na lata 2011-2012 nie wymieniono jednego z głównych kierunków działania, tj. *nadzoru nad produktami wprowadzanymi do obrotu, a mogącymi stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi*, to wyjaśniono, że kierunek ten, z uwagi na fakt, że jest kontynuacją zadań z 2009 r. i 2010 r., jest realizowany przez Sekcję Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku oraz Sekcję Prewencji Chorób Zawodowych.

Działania Powiatowej Stacji związane z kontrolą przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie higieny żywności i żywienia, nadzoru nad obiektami komunalnymi, prewencji chorób zawodowych oraz higieny dzieci i młodzieży, według Najwyższej Izby Kontroli były skuteczne. Przeprowadzane kontrole sprawdzające wykazały, że we wszystkich przypadkach obowiązki nałożone w decyzjach na podmioty objęte nadzorem, zostały w pełni zrealizowane. W jednym przypadku z badanej próby zobowiązany uchylał się od obowiązków nałożonych w decyzji Powiatowego Inspektora. W tej sprawie wystawiono skuteczne upomnienie.

² Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1263 ze zm.

³ Dz. U. Nr 48, poz. 283

4. Najwyższa Izba Kontroli jako nieprawidłowe, pod względem legalności i rzetelności ocenia:

a) zarządzanie obiektem, w którym PSSE miała swoją siedzibę, tj.:

- nie przeprowadzanie kontroli okresowych obiektu (corocznych i pięcioletniej), co było niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1a i pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane⁴,
- nierzetelne prowadzenie książki obiektu – do książki nie był dołączony protokół z kontroli sprawdzenia stanu technicznej sprawności użytkowej oraz estetyki całego obiektu budowlanego i jego otoczenia (wpis do książki z dnia 1 czerwca 2006 r.). Ponadto działy I, IV i V nie zawierały żadnych wpisów, co było sprzeczne z § 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵,

b) prowadzenie postępowania kontrolnego

- w jednym przypadku (2,5 % badanej próby 40 podmiotów) upoważnienie jednorazowe do przeprowadzenia kontroli sanitarnej nie zawierało podpisu osoby udzielającej tego upoważnienia, co stanowiło naruszenie art. 79a ust. 6 pkt 8 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej⁶, zwanej dalej usdg. Dokument, który nie spełniał wymagań określonych art. 79a ust. 6 usdg, nie może stanowić podstawy do przeprowadzenia kontroli.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia fakt, że jeszcze w trakcie kontroli NIK przeprowadzono obowiązkową (pięcioletnią) kontrolę budynku (siedziby PSSE) oraz wdrożono postępowanie naprawcze, w ramach którego przewidziano szkolenia pracowników m.in. z zakresu usdg.

- we wszystkich dziesięciu przypadkach kontroli prowadzonych bez uprzedniego zawiadomienia (100% badanej próby z dziedziny higieny żywności) oraz w jednym przypadku z dziedziny higieny pracy nie umieszczono w protokołach kontroli uzasadnienia przyczyny braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli, czego wymaga art. 79 ust. 7 usdg przyjęto bowiem (odnośnie kontroli w dziedzinie higieny żywności), że do urzędowych kontroli żywności, które wykonywane są w oparciu o przepisy prawa wspólnotowego nie mają zastosowania zasady i tryby wskazane w usdg. NIK pozytywnie ocenia fakt, iż od 19 kwietnia 2012 r., zarówno w protokołach kontroli z dziedziny żywności jak i w książkach kontroli zaczęto umieszczać przyczynę braku zawiadomienia,

Ponadto stwierdzono uchybienia polegające na tym, że:

- w jednym przypadku (tj. 4%) badanej próby nie odnotowano czasu rozpoczęcia kontroli;
- w siedmiu przypadkach na trzynaście (tj. 53% badanej próby), w których podczas kontroli stwierdzono uchybienie wymaganiom higienicznym i zdrowotnym, nie wskazywano w protokołach kontroli sanitarnej konkretnych przepisów lecz jedynie tytuły naruszonych ustaw czy rozporządzeń. Zdaniem NIK taka praktyka może mieć negatywny wpływ na późniejsze oddziaływania PSSE w zakresie eliminowania uchybień.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Wystawianie upoważnień do przeprowadzania kontroli, zawierających wszystkie elementy wymagane stosownymi przepisami.

⁴ Dz. U. z 2010 r., Nr 243, poz. 1623 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 120, poz. 1134

⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, ze zm.

2. Terminowe przeprowadzanie obowiązkowych kontroli obiektu budowlanego zarządzanego przez PSSE.
3. Kontynuowanie działań zmierzających do poprawy stanu technicznego budynku, w którym mieści się siedziba PSSE.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Inspektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.